

Od 19.10.2012 r. obowiązują nowe zasady wykonywania przewozów pojazdami nienormatywnymi które dotyczą także rolników

W związku ze zmianą ustawy prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o drogach publicznych całkowicie ulega zmianie wykonywanie przewozów pojazdami nienormatywnymi. Jednocześnie uległy zmianom przepisy związane z ważeniem pojazdów przewożących ładunki sypkie i drewno. Uelastyczniono dojazd pojazdami do załadowców i odbiorców znajdujących się przy drogach gminnych, powiatowych i wojewódzkich o niskiej wartości dopuszczalnego nacisku osi pojedynczej. Zmiany te spowodują z pewnością znaczne ułatwienie wykonywania przewozów. Nowe zasady przewozów nienormatywnych wchodzi w życie od 19.10.2012r.

Pojazd nienormatywny – to pojazd lub zespół pojazdów, którego naciski osi wraz z ładunkiem lub bez ładunku są większe od dopuszczalnych, przewidzianych dla danej drogi w przepisach o drogach publicznych, lub którego wymiary lub rzeczywista masa całkowita wraz z ładunkiem lub bez niego są większe od dopuszczalnych, przewidzianych w przepisach niniejszej ustawy;

Konieczność uzyskania zezwolenia dla pojazdu nienormatywnego:

Ruch pojazdu nienormatywnego wymaga uzyskania **zezwolenia** na przejazd pojazdu nienormatywnego odpowiedniej kategorii, wydawanego, w drodze decyzji administracyjnej, przez właściwy organ.

Zezwolenia na wykonywanie przewozów pojazdami nienormatywnymi będą wydawane w **siedmiu** kategoriach. Kategoria I i II zezwoleń będzie wydawana dla ładunków podzielnych natomiast kategorie od III do VII będą wydawane dla ładunków niepodzielnych. Zgodnie z definicją ładunku niepodzielnego podaną w art. 2 pkt 35b ustawy prawo o ruchu drogowym ładunek niepodzielny to ładunek, który bez niewspółmiernie wysokich kosztów lub ryzyka powstania szkody nie może być podzielony na dwa lub więcej mniejszych ładunków.

Wysokość opłat za wydanie zezwolenia regulują przepisy rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie wysokości opłat za wydanie zezwolenia na przejazd pojazdu nienormatywnego (Dz. U z 2012 r. poz. 366)

Zezwolenia

KATEGORIA I Zezwolenie kategorii I na przejazd pojazdu nienormatywnego jest wydawane w celu umożliwienia dojazdu do i ze wskazanego w zezwoleniu miejsca i uprawnia do ruchu po drodze wskazanej w zezwoleniu.

Zezwolenie takie wydawane jest dla następujących pojazdów:

- wymiarach oraz rzeczywistej masie całkowitej nie większych od dopuszczalnych,
- naciskach osi nieprzekraczających wielkości przewidzianych dla dróg o dopuszczalnym nacisku pojedynczej osi napędowej do 11,5 t.

Zezwolenie to wydawane jest przez **zarządcę drogi** po której ma poruszać się dany pojazd. O zezwolenie takie można się starać tylko gdy przejazd pojazdu nienormatywnego ma odbywać się po drogach gminnych, powiatowych lub wojewódzkich. Do zezwolenia wydawane są wypisy w liczbie pojazdów zgłoszonych do tego zezwolenia. Wypis zezwolenia obowiązkowo musi znajdować się w pojeździe. Zezwolenie wydawane jest na okres 1 miesiąca, 6 miesięcy lub 12 miesięcy. Pojazdy wykorzystujące zezwolenia kat. I mogą poruszać się także z ładunkiem podzielnym. Zezwolenie to będzie niebывałym ułatwieniem dla wszystkich przewoźników,

którzy pobierali ładunki od odbiorców znajdujących się przy drogach gminnych, powiatowych i wojewódzkich o dopuszczalnym nacisku osi pojedynczej do 8 ton.

Wysokość opłat w kategorii I:

50 zł – dla zezwolenia wydanego na okres miesiąca
100 zł - dla zezwolenia wydanego na okres 6 miesięcy
200 zł - dla zezwolenia wydanego na okres 12 miesięcy.

KATEGORIA II

Zezwolenie kategorii II jest wydawane na przejazd nienormatywnego pojazdu **wolnobieżnego, ciągnika rolniczego albo zespołu pojazdów składającego się z pojazdu wolnobieżnego lub ciągnika rolniczego i przyczepy specjalnej**. Zezwolenie takie jest wydawane dla pojazdów poruszających się po drogach publicznych z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych. Zezwolenie wydaje **starosta właściwy ze względu na siedzibę wnioskodawcy albo miejsce rozpoczęcia przejazdu**. Zezwolenie wydaje się po uiszczeniu opłaty, w terminie 3 dni roboczych od dnia złożenia wniosku o jego wydanie. Zezwolenie wydawane jest na okres 12 miesięcy. Pojazdy wykorzystujące zezwolenia kat. II mogą poruszać się także z ładunkiem podzielnym.

Zezwolenie takie wydawane jest dla następujących pojazdów:

- długości, wysokości oraz rzeczywistej masie całkowitej nie większych od dopuszczalnych,
- naciskach osi nie większych od dopuszczalnych dla danej drogi,
- co szerokości nieprzekraczającej 3,5 m.

Opłata w kategorii II wynosi 100 zł.

KATEGORIA III

Zezwolenia na przejazd pojazdu nienormatywnego kategorii III są wydawane na wskazany we wniosku okres: miesiąca, 6 miesięcy, 12 miesięcy lub 24 miesięcy. Zezwolenie wydaje właściwy ze względu na siedzibę wnioskodawcy albo miejsce rozpoczęcia przejazdu **starosta**. W przypadku wjazdu pojazdu na teren RP zezwolenie kat. III wydaje także naczelnik urzędu celnego.

Zezwolenie kategorii III wydawane jest dla następujących pojazdów poruszających się po wszystkich drogach publicznych:

- naciskach osi i rzeczywistej masie całkowitej nie większych od dopuszczalnych
- szerokości nieprzekraczającej 3,2 m
- długości nieprzekraczającej:
 - 15 m dla pojedynczego pojazdu
 - 23 m dla zespołu pojazdów
- wysokości nieprzekraczającej 4,3 m.

Wysokość opłat w kategorii III:

200 zł – dla zezwolenia wydanego na okres miesiąca
400 zł - dla zezwolenia wydanego na okres 6 miesięcy
1.200 zł - dla zezwolenia wydanego na okres 12 miesięcy
2.000 zł - dla zezwolenia wydanego na okres 24 miesięcy

KATEGORIA IV

Zezwolenia na przejazd pojazdu nienormatywnego kategorii IV są wydawane na wskazany we wniosku okres: miesiąca, 6 miesięcy, 12 miesięcy lub 24 miesięcy. Zezwolenie wydaje Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad. W przypadku wjazdu pojazdu na teren RP zezwolenie kat. IV wydaje także naczelnik urzędu celnego. Zezwolenie kategorii IV uprawnia także do poruszania się pojazdami i drogami określonymi dla kategorii III.

Zezwolenie kat. IV wydawane jest dla następujących pojazdów poruszających się po wszystkich drogach krajowych dla pojazdów nienormatywnych:

- rzeczywistej masie całkowitej nie większej od dopuszczalnej
- szerokości nieprzekraczającej 3,4 m
- co długości nieprzekraczającej:
 - 15 m dla pojedynczego pojazdu
 - 23 m dla zespołu pojazdów
 - 30 m dla zespołu pojazdów o skrętnych osiach
- wysokości nieprzekraczającej 4,3 m
- naciskach osi nieprzekraczających wielkości przewidzianych dla dróg o dopuszczalnym nacisku pojedynczej osi napędowej do 11,5 t.

Wysokość opłat w kategorii IV:

- 500 zł – dla zezwolenia wydanego na okres miesiąca
- 1.000 zł - dla zezwolenia wydanego na okres 6 miesięcy
- 2.000 zł - dla zezwolenia wydanego na okres 12 miesięcy
- 3.000 zł - dla zezwolenia wydanego na okres 24 miesięcy

KATEGORIA V

Zezwolenia na przejazd pojazdu nienormatywnego kategorii V są wydawane na wskazany we wniosku okres: miesiąca, 6 miesięcy, 12 miesięcy lub 24 miesięcy. Zezwolenie wydaje Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad. W przypadku wjazdu pojazdu na teren RP zezwolenie kat. V wydaje także naczelnik urzędu celnego.

Podmiot posiadający zezwolenie kategorii V, planujący wykonanie przejazdu przez most lub wiadukt po drogach innych niż krajowe pojazdem, którego rzeczywista masa całkowita jest większa od dopuszczalnej, jest obowiązany zawiadomić pisemnie właściwego dla tego mostu lub wiaduktu zarządcę drogi o terminie i trasie planowanego przejazdu, w terminie 7 dni roboczych przed datą planowanego przejazdu, przy czym 7dzień terminu jest ostatecznym dniem wpływu zawiadomienia do organu. Zarządca drogi najpóźniej 3 dni przed datą planowanego przejazdu potwierdza przyjęcie zawiadomienia i może określić warunki przejazdu przez most lub wiadukt albo zgłosić uzasadniony sprzeciw. Zabronione jest wykonywanie przejazdu przez most lub wiadukt w przypadku zgłoszenia sprzeciwu albo niezgodnie z warunkami przejazdu przez ten obiekt.

Zezwolenie kat. V wydawane jest dla następujących pojazdów poruszających się po wszystkich drogach publicznych dla pojazdów nienormatywnych:

- naciskach osi nie większych od dopuszczalnych dla danej drogi
- szerokości nieprzekraczającej 3,4 m
- długości nieprzekraczającej:
 - 15 m dla pojedynczego pojazdu
 - 23 m dla zespołu pojazdów
 - 30 m dla zespołu pojazdów o skrętnych osiach
- wysokości nieprzekraczającej 4,3 m
- rzeczywistej masie całkowitej nieprzekraczającej 60 t.

Wysokość opłat w kategorii V:

- 600 zł – dla zezwolenia wydanego na okres miesiąca
- 1.200 zł - dla zezwolenia wydanego na okres 6 miesięcy
- 2.400 zł - dla zezwolenia wydanego na okres 12 miesięcy
- 3.600 zł - dla zezwolenia wydanego na okres 24 miesięcy

KATEGORIA VI

Zezwolenia na przejazd pojazdu nienormatywnego kategorii VI są wydawane na wskazany we wniosku okres: miesiąca, 6 miesięcy, 12 miesięcy lub 24 miesięcy. Zezwolenie wydaje Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad. W przypadku wjazdu pojazdu na teren RP zezwolenie kat. VI wydaje także naczelnik urzędu celnego.

Podmiot posiadający zezwolenie kategorii VI, planujący wykonanie przejazdu przez most lub wiadukt po drogach innych niż krajowe pojazdem, którego rzeczywista masa całkowita jest większa od dopuszczalnej jest obowiązany zawiadomić pisemnie właściwego dla tego mostu lub wiaduktu zarządcę drogi o terminie i trasie planowanego przejazdu w terminie 7 dni roboczych przed datą planowanego przejazdu, przy czym 7 dzień terminu jest ostatecznym dniem wpływu zawiadomienia do organu. Zarządca drogi najpóźniej 3 dni przed datą planowanego przejazdu potwierdza przyjęcie zawiadomienia i może określić warunki przejazdu przez most lub wiadukt albo zgłosić uzasadniony sprzeciw. Zabronione jest wykonywanie przejazdu przez most lub wiadukt w przypadku zgłoszenia sprzeciwu albo niezgodnie z warunkami przejazdu przez ten obiekt. Zezwolenie kategorii VI uprawnia także do poruszania się pojazdami i drogami określonymi dla kategorii V.

Zezwolenie kat. VI wydawane jest dla następujących pojazdów poruszających się po drogach krajowych zgodnie z wykazem wskazanym przez organ wydający dla pojazdów nienormatywnych:

- szerokości nieprzekraczającej:
 - 3,4 m dla drogi jednojezdniowej
 - 4 m dla drogi dwujezdniowej klasy A(autostrada), S(droga ekspresowa) i GP (drogi krajowe)
- długości nieprzekraczającej:
 - 15 m dla pojedynczego pojazdu
 - 23 m dla zespołu pojazdów
 - 30 m dla zespołu pojazdów o skrętnych osiach
- wysokości nieprzekraczającej 4,3 m
- rzeczywistej masie całkowitej nieprzekraczającej 60 t
- naciskach osi nieprzekraczających wielkości przewidzianych dla dróg o dopuszczalnym nacisku pojedynczej osi napędowej do 11,5 t.

Wysokość opłat w kategorii VI:

- 800 zł – dla zezwolenia wydanego na okres miesiąca
- 1.600 zł - dla zezwolenia wydanego na okres 6 miesięcy
- 3.200 zł - dla zezwolenia wydanego na okres 12 miesięcy
- 4.800 zł - dla zezwolenia wydanego na okres 24 miesięcy

KATEGORIA VII

Zezwolenie kategorii VII na przejazd pojazdu nienormatywnego jest wydawane na jednokrotny lub wielokrotny przejazd po drogach publicznych w wyznaczonym czasie, na trasie wyznaczonej w zezwoleniu. Zezwolenie wydaje się dla pojazdu, którego ruch, ze względu na jego wymiary, masę lub naciski osi, nie jest możliwy na podstawie zezwoleń kategorii I–VI.

Zezwolenie może być wydane, pod warunkiem że:

- ładunek jest niepodzielny
- uzyskano na przejazd zgodę zarządcy drogi, właściwego dla trasy przejazdu
- istnieją możliwości wyznaczenia trasy przejazdu zapewniającej bezpieczeństwo oraz efektywność ruchu drogowego, a w szczególności:
 - natężenie ruchu umożliwia bezpieczny przejazd pojazdu nienormatywnego,
 - stan technicznej sprawności budowli usytuowanych w ciągu rozpatrywanej trasy przejazdu, określony na podstawie przepisów Prawa budowlanego, umożliwia przejazd,
 - przejazd nie stwarza zagrożenia stanu technicznego obiektów budowlanych położonych w pobliżu trasy przejazdu.

Zezwolenie wydaje, po uzgodnieniu z innymi zarządcami dróg i po uiszczeniu opłaty, Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad, w terminie 14 dni roboczych od dnia złożenia wniosku. Jeżeli trasa przejazdu pojazdu nienormatywnego przebiega w granicach administracyjnych miasta na prawach powiatu i nie przebiega autostradą lub drogą ekspresową, zezwolenie wydaje prezydent miasta. Jeżeli przejazd pojazdu nienormatywnego wymaga określenia zakresu przystosowania infrastruktury drogowej położonej na trasie przejazdu, termin wydania zezwolenia może ulec przedłużeniu do 30 dni jednakże organ wydający zezwolenie ma obowiązek powiadomić o tym przewoźnika w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku. Zezwolenie takie ważne jest przez 14 dni na przejazd jednokrotny lub przez 30 dni na przejazdy wielokrotne

W zezwoleniu wskazany jest:

- 1) okres ważności zezwolenia
- 2) trasa przejazdu
- 3) liczba przejazdów
- 4) pojazd, którym będzie wykonywany przejazd
- 5) warunki przejazdu, w tym zakres dostosowania infrastruktury drogowej na trasie przejazdu
- 6) sposób pilotowania, o ile jest ono wymagane.

Zezwolenie wydawane jest na drogi wskazane w zezwoleniu dla pojazdów:

- a) wymiarach oraz rzeczywistej masie całkowitej większych od wymienionych w kategoriach I–VI
- b) naciskach osi przekraczających wielkości przewidziane dla dróg o dopuszczalnym nacisku pojedynczej osi napędowej do 11,5 t.

Wysokość opłat w kategorii VII:

500 zł – dla zezwolenia na jednokrotny przejazd pojazdu nienormatywnego, którego wymiary przekraczają wielkości ustalone dla kategorii III i IV i którego nacisk osi i masa są większe od dopuszczalnych,

1.600 zł - dla zezwolenia na jednokrotny przejazd pojazdu nienormatywnego w pozostałych przypadkach.

PILOTAŻ

Jednocześnie ruch pojazdu nienormatywnego powinien odbywać się zgodnie z warunkami przejazdu określonymi w zezwoleniu z zachowaniem szczególnej ostrożności przez kierującego takim pojazdem. Dodatkowo pojazd nienormatywny zawsze musi być pilotowany gdy przekracza co najmniej jedną z następujących wielkości:

- długość – 23 m
- szerokość – 3,2 m
- wysokość – 4,5 m
- rzeczywista masa całkowita – 60 t.

Dopuszczalne wartości masy, nacisków osi i wymiarów pojazdów

Wszelkie dane dotyczące dopuszczalnych wartości mas pojazdów ich nacisków osi oraz wymiarów podane są w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (Dz. U. z 2003 r. Nr 32 poz. 262 ze zm.)

KARY

Sankcjonowanie przekroczeń dopuszczalnych nacisków osi, dopuszczalnej masy całkowitej oraz wymiarów pojazdu wskazane jest w ustawie prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2011r. Nr 222 poz. 1321 roz.IV) oraz ustawie o drogach publicznych (Dz. U. z 2011 Nr 19 poz. 115 ze zm.)

Za przejazd po drogach publicznych pojazdów nienormatywnych bez zezwolenia, lub niezgodnie z warunkami określonymi dla tego zezwolenia nakłada się karę pieniężną, w drodze decyzji administracyjnej. Decyzję administracyjną o nałożeniu kary pieniężnej wydaje właściwy ze względu na miejsce przeprowadzanej kontroli organ Policji, Inspekcji Transportu Drogowego, Straży Granicznej, Służby Celnej lub zarządca drogi.

Karę pieniężną, nakłada się na:

- 1) podmiot wykonujący przejazd;
- 2) podmiot wykonujący inne czynności związane z przewozem drogowym, a w szczególności na organizatora transportu, nadawcę, odbiorcę, załadowcę lub spedytora, jeżeli okoliczności lub dowody wskazują, że podmiot ten miał wpływ lub godził się na powstanie naruszenia określonego w ust. 1.

Nie wszczyna się postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej, wobec podmiotu wykonującego przejazd, a postępowanie wszczęte w tej sprawie umarza się, jeżeli:

1. okoliczności sprawy i dowody wskazują, że podmiot:
 - a) dochował należytej staranności w realizacji czynności związanych z przejazdem,
 - b) nie miał wpływu na powstanie naruszenia, lub
2. rzeczywista masa całkowita pojazdu nienormatywnego nie przekracza dopuszczalnej wielkości lub wielkości określonej w zezwoleniu, a przekroczenie dotyczy wyłącznie nacisku osi pojazdu w przypadku przewozu **ładunków sypkich oraz drewna.**

Wskazując na kasus dotyczący przewozy ładunków sypkich i drewna należy wyraźnie wskazać że gdy nie dopuści się do przekroczenia dopuszczalnej masy całkowitej to przekroczenie nacisków osi nie będzie podlegało sankcjonowaniu. To spowoduje ułatwienie przewozów wszystkim przewoźnikom borykającym się z problemami związanymi z przewozem ładunków sypkich oraz drewna.

Wysokość kar:

Kary administracyjne są formułowane na podstawie ustawy z dnia 18 sierpnia 2011r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw art. 140aa (Dz. U. z 2011 r. Nr 222, poz. 1321).

Karę pieniężną ustala się w wysokości:

1. 1 500 zł – za brak zezwolenia kategorii I i II
2. 5 000 zł – za brak zezwolenia kategorii III–VI
3. za brak zezwolenia kategorii VII:
 - a) 500 zł – gdy nacisk jednej lub wielu osi, rzeczywista masa całkowita lub wymiary pojazdu przekraczają dopuszczalne wartości nie więcej niż o 10%
 - b) 2000 zł – gdy nacisk jednej lub wielu osi, rzeczywista masa całkowita lub wymiary pojazdu przekraczają dopuszczalne wartości o więcej niż 10% i nie więcej niż 20%
 - c) 15 000 zł – w pozostałych przypadkach

4. 5 000 zł – za przejazd pojazdu nienormatywnego przez most lub wiadukt bez potwierdzonego zawiadomienia zarządcy drogi, w związku z zezwoleniem kat. V i VI
5. 3 000 zł – za przejazd pojazdu nienormatywnego przez most lub wiadukt niezgodnie z warunkami określonymi przez zarządcę drogi, w związku z zezwoleniem kat. V i VI
6. 6 000 zł – za przejazd pojazdu nienormatywnego przez most lub wiadukt przy zgłoszonym przez zarządcę drogi sprzecznie, w związku z zezwoleniem kat. V i VI
7. 2 000 zł – za niedotrzymanie warunków przejazdu określonych dla zezwolenia kategorii VII lub podanych w tym dokumencie.

Od decyzji o wymierzeniu kary pieniężnej, przysługuje odwołanie do organu nadrzędnego w stosunku do organu, który tę karę wymierzył, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji. Decyzja ostateczna podlega wykonaniu po upływie 30 dni od jej doręczenia, chyba że wstrzymano jej wykonanie. Wstrzymanie wykonania kary następuje w momencie wniesienia skargi do sądu. Obowiązek uiszczenia kary pieniężnej, przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym kara powinna zostać uiszczona.

Zwolnienia z konieczności uzyskania zezwolenia

Nie wymaga się zezwoleń dla następujących pojazdów:

1. autobusu – w zakresie nacisków osi;
2. pojazdu, którego szerokość i długość bez ładunku nie są większe od dopuszczalnych, przewożącego ładunek wystający poza boczne, tylne i przednie obrysy pojazdu.
 - a) ładunek wystający poza boczne płaszczyzny obrysu pojazdu może być umieszczony tylko w taki sposób, aby całkowita szerokość pojazdu z ładunkiem nie przekraczała 2,55 m, a przy szerokości pojazdu 2,55 m nie przekraczała 3 m, jednak pod warunkiem umieszczenia ładunku tak, aby z jednej strony nie wystawał na odległość większą niż 23 cm;
 - b) ładunek nie może wystawać z tyłu pojazdu na odległość większą niż 2 m od tylnej płaszczyzny obrysu pojazdu lub zespołu pojazdów; w przypadku przyczepy kłonicowej odległość tę liczy się od osi przyczepy;
 - c) ładunek nie może wystawać z przodu pojazdu na odległość większą niż 0,5 m od przedniej płaszczyzny obrysu i większą niż 1,5 m od siedzenia dla kierującego
 - d) każdy ładunek wystający poza obrysy pojazdu powinien być oznakowany z godnie z zasadami podanymi w art. 61 ust. 8 i ust. 9 ustawy prawo o ruchu drogowym.
3. pojazdu biorącego udział w akcjach ratowniczych oraz przy bezpośredniej likwidacji skutków klęsk żywiołowych;
4. pojazdu zarządu drogi;
5. pojazdu Policji, Inspekcji Transportu Drogowego, Biura Ochrony Rządu, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Więziennej, Służby Celnej oraz jednostek ochrony przeciwpożarowej, wykonującego zadania tych służb.